

СКОРОВЕЦА.

(Courier.)

Число 11.

Неделя 7. Фебруара 1843.

Год. II.

Г Л А С Ъ

у своѣ доба.

Тѣлу намъ былъ што е, просвета души е то.

Болянъ е онай народъ, кон дане
Живота у глибу прногъ незнаня

Борави, цѣль быѣа свогъ немож'
Достиг' никадъ ни до вѣка. Губи

Слѣпота душевна важность разумне
Твари; подобіе Бога у правои

Слики текъ е на бистромъ челу
Разума, мудрости ясно. — Чуйте

Меценати! за васъ се душе ми
Управля погледъ! Народне младежи

Среѣа управ' одъ васъ зависи. —
Благо сте сабрали за времена

Аѣга, подайте и за вѣчита што!
Ни смо мы само за себе створени;

Ко хоѣе, да га по смрти савъ
Споминѣ родъ, своѣмъ нектъ и чини

Роду добра. — Школе диж'те! Цѣлого
То е рода благо! — Твни веѣъ жижакъ

Народне просвете*); доспите
Масломъ штедроте Ваше; пламенъ

* Фондъ народнѣ школа и Матица. — На страну будя одъ мене злоба и пакость, текъ то велмъ да найпре треба на школе жертвовати и нѣи подизати; ерѣ школа е кошница, у којои се оне пчеле легу, коѣ ће у садашню Матицу Србску медъ сабырати.

Синуѣе из'браженя, студено

Угрѣѣе народа нѣдро. — Трудомъ

И благомъ и ово се благо

Тече; трудъ дакле векъ не жали, кон

Другимъ не мож', а благомъ подпомаже

Имуѣанъ. — Темель да с' отдеви наши

Утврдили изображеня

Обштегъ, и мы бы волели. Жао

Тако ће и нашемъ быти потомству —

Гласъ Генія! „Ко хоѣе да окуси

Свештеногъ плода, мирисне нектъ

Гранчице среѣногъ будуѣства сади.

Есть тако е Геніе милый! Србскій

Признаѣ родъ. „Народъ у обште треба

Изобразит'“ текъ онда ће му

Зора заплавити среѣе праве.

И ратаръ нектъ зна ко ѣ бы Доситей,

Нектъ зна читат' и писати Србски

Да ви'шъ быѣе шире књижевно

Коло, онда ћемо Новине и

Книгѣ на столу землѣдѣлца видит';

А то е награда писца. — О кадъ бы

Рода отдеви, врстномъ овомъ

Задатка напредку, къ високой

Цѣли путь отворили, радость бы

Была души моѣи; лако бы онда

Србљинъ на путу ображеня

Гордога Англа и Галла стиг'о.

У Оросламошу на светогъ Саву 1843.

и м. Арнотъ.

СЛАВЕНИ НА ЮГУ у VI и VII ВѢКУ*)

(Изъ Цинкайзена изведено)

одъ

Стаматовића.

Што су Славени опетъ наново у Византійско царство упадати почели, узрокъ в силовитый Аварскій Ханъ быо, кои се сведнако съ Цариградскимъ Дворомъ погађаюћи се јоштъ за времена Цара Тиверія 582 године у пограничной твердини Сурмиуму (Дмитровици) намѣстіо, пакъ доцнѣ за первы Маврикіевы година већій данакъ захтѣвао, и најпослѣ, кадъ му се исто захтѣванъ одма ни в испунити могло, нимало не оклеваюћи најближе и себи сусѣдне градове византійске освоіо. И текъ се онда Царъ, кадъ се већъ никудъ измаћи ни в могло, на то склони, да истый данакъ одъ 80,000 на 100,000 дуката повишенъ припозна. Пакъ и съ томъ жертвомъ нити се покой царству византійскомъ прибавити, нити се миролюбивъ Аварскогъ Хана подкупити могло. Брѣ доклегодъ в овай самъ собомъ и са своимъ чордама претвараюћи се мирно на Дунаву стаю, догле в сведнако неизбројне гомиле Славенске преко Дунава претеривао, ков су преко Мизіе и Фракіе до сами Анастасіевы зидова продирали, и съ тежкомъ текъ мукомъ натрагъ су се сузбіяти могли. Самъ пакъ Ханъ послѣ краткогъ времена къ долнѣмъ Дунаву пошавши, освоіо в тамо лежеће и слабо чуване бывше твердинѣ, а затимъ в съ далеко удалѣнма одъ Дунава Славенскимъ колѣнма само збогъ тога у саюзъ ступіо, да ѿ на већа и яча у царство византійско упаданя побуди.

Но ови трудови нѣгови по свой прилици одъ части су само успѣхъ свой имали. Брѣ у колико мы са повѣстномъ извѣстношћу дознати можемо, то се види, да су само јоштъ за

нѣко време единствена колѣна оны Славеня ратоборна была, кои су съ лѣве стране Дунава населѣни были и до Черноморски прибрежя сѣдишта своя имали. Они су по већој части Аварскомъ Хану подложни были, и зато су га може быти више натерани нежели свовольно слушали и волю нѣгову испуњавали. Они су за овогъ времена скоро свагда заедно съ Аварима преко долнѣгъ Дунава у царство улазили, а по горнѣмъ Дунавскимъ около Земуна и Дмитровице странама лађе су правити морали, на коима су се чорде Ханове, Славени сирѣчь и Авари преко Дунава превозили. Нападаня овы народа на южне землѣ ни су одъ тогъ времена престаяла, али мы опетъ немаюћи подпуна о нѣма извѣстія, на различна нѣова ступаня гледаюћи, за нѣма сасвимъ узастопце ићи не можемо. Главно Славенско и Аварско ступанѣ на самый престолный градъ ишло в; но они или предъ зидовима яки нѣки земальски градова, или предъ браништима самогъ престолногъ града тако изслабе, да се у многимъ четама преко западни предѣла разыбу. Фракія, Македонія, Илирія, Епирска и Фесалія буду одъ нѣи као потопомъ нѣкимъ покривене; и ове су населбине понайвише опустошителне быле; само на нѣкима мѣстима видило се, као да су оне обезнарофену већъ землю попуњавале. И у право на више мѣста налазимо мы, кадъ се већъ са сѣвера потопъ зауставіо, по земљишту стары бивателя, да су се Славени понайвише населили, кои су оружіе свое оставили, поредъ останака старогъ народа на миру живили, съ старосѣдеоцима се измѣшали, села поправили, запуштене градове обновили, землю обдѣлали и занате подизати почели.

Первый одсудный періодъ надвладавшегъ населяваня Славенскогъ по земляма Царства византійскогъ было в безъ сумнѣ оно време, ков се одъ по

*) Види Скоротече числ. 52. 1842 год.

слѣднѣгъ десетолѣћа шестогъ до средне седмогъ вѣка продужавали. Съ основномъ се може узети, да су јоштъ около 590 године поедине Славеске чете до Грчке продрле и Исѣмъ прешле, пакъ најпослѣ по безлюдныма Пелопонескимъ предѣлима населиле се. И ово њиово населѣ какогодъ што в непримѣтно догодило се, тако исто, нити в одъ Царева, нити одъ стары жителя узнемиравано было. Ёрѣ по свой прилици оновремена сва населя ни су на силу, но миролюбнымъ путемъ преко единствены поманьи чопориѣа установљивала се, коима су съвременомъ и друга сродна ята тако долазила была, докѣ најпослѣ одъ године до године растеѣа сила Славенска до препираня и рата са старосѣдеоцима ни су дошла. Управо севиди, да су Славенске (населбине по јужнимъ Цариградскимъ земляма, по Пелопонесу и њкимъ сѣвернымъ Грчкимъ предѣлима овако развијале се. — Ёрѣ догодъ в по сѣвернимъ странама продуженый са Славенима ратъ населю њиномъ еднако на путу стаю, донде в преображай народа на Югу, кудъ сѣверный ратъ или мало или нимало допирао ни в, таковъ изгледъ добыю, за коимъ мы гледаюѣи на њгово посгаянѣ узастопце, као што бы желили, иѣи не можемо. Съ приличномъ измѣсношѣу можемо реѣи, да су се Славени у Пелопонесу съ концемъ шестогъ вѣка утвердили, ако и пада право њиово развиѣнѣ у осмый и десетый вѣкъ, кадъ мы на оне Славенске войне наилазимо, коѣ су се најпослѣ, послѣ двѣста година све отргнуте бывше на полуострову землѣ съ Царствомъ византѣскимъ савдиниле.

Но докле се до тога јоштъ ни в дошло, много су пута и то съ великомъ силомъ Славени на византѣско Царство нападали. До конца шестогъ вѣка Баянѣ-Ханѣ Аварскѣи непрестано в у Царство исто упадао, и съ вдне стране у Далмацію, а съ друге опетъ у Тракию продируѣи, самъ градъ

Томи на црномъ мору освојо и веѣ самомъ Цариграду грозити почео, кадъ се меѣ войскомъ његовомъ страховита куга появи, коя му храбрость одузме и најболѣ ратоборце његове покоси му. Царѣ Маврикіѣ ово на свое добро употреби, те тако съ повишенымъ данкомъ одъ Аварскогъ Хана миръ испроси и тако утверди, да се Авари преко Дунава поврате и Дунавъ као сѣверну границу Царства припознаду. О Славенскимъ и Аварскимъ населбинама съ десне стране Дунава у овомъ миру, кои в 600 год. уговоренъ быо, ни рѣчице споменуто ни в было; но шта више Цару јоштъ дозвољно буде, да противъ Славена на лѣвой страни кадгодъ усхтѣ воввати, и са войничкомъ силомъ у њиове предѣле упадати може; ёрѣ ови Славени, кои су край горнѣгъ Дунава живили, ни су реченогъ мира участници были. Царѣ свободу ову употреби и јоштъ перве године седмогъ столѣћа зоповѣди њѣколико пуга, да му подунавска войска преко рѣке преѣе, съ коіомъ в и противъ Славена и противъ њиовы сусѣда Гепида среѣно воввао, но збогъ тога управо опетъ се съ Аварима завадіо, кои га натрагъ преко Дунава до преѣе на силу претераю. —

(продуженіе слѣдуѣ.)

ДОДАТАКЪ КЪ ПОВѢСТИ ВЪРОИСПОВѢДАНЯ

Отацъ къ Сыну.

(конецъ)

Садъ те морамъ сыне! упозпати јоштъ съ вднымъ, крайнѣгъ презрѣня достойнымъ вѣроустановителя и вѣроучителя или паче вѣрокварителя родомъ, кои се најправеднѣе обманители и варалице назвати могу. Ови уздржаваюѣи люде отъ правогъ познанства природногъ вѣроисповѣданя, и и оставляюѣи иѣе своевольно у лудости и суевѣрїю, налазили су свою ползу и корысть. Изопача-

ваюћи чисту природу науку измышляли су сами науку нову, која имъ њважностъ, силу и богатство прибављала; изнашавше множество коекаквы спольны обрѣда, обычая и обѣщиваня чрезъ кое се здравый човечій разумъ сасвимъ изгуби и утамани. — И тако учинивше люде суевѣрными и плашљивима и лишивше иѣ ума и разума злоупотребљавали су не само нѣово иманѣ, него и задовољство, да и самъ животъ, смеюћисе што толико луда има, кои имъ све на длаку одъ слова до слова вѣрую. Неки су одъ овы іошть и то износили, да су одъ Бога послани, пакъ познаваюћи изближе дѣйство природны сила варали су людство съ коекаквы измишлѣны чудесы. У оваковомъ ужасномъ положеню находесе и данасъ многивосточни народи нити бы итко другій у станю бы оваковимъ враголізма край учинити, осимъ Владѣтеля: но и ови или су тако одрабѣни и воспитани као и народи имъ, или бы у опасность дошли, кадъ бы лудость и суевѣрїе народа имъ искоренити трудилесе; или видећи какву корысть лажни ови вѣроучители одъ ове шанности народа уку и богатесе, и сами су се съ овыма слагали, обогащавалисе, и съ народы у толико лакше неограничено и самовольно владали и управљали; и у овомъ случаю радо имаюћи ове вѣроучителѣ или наче варалице народнѣ, давали су имъ писменна и подпомагали су иѣ у томъ вражіемъ народъ залућуюћемъ послу; нити се ту гледала корысть и напредакъ народа, него се полза и прибытакъ вѣроучителя и владѣтеля ловила и тражила. И мало ѡ наѣи и данѣ данашній вѣроустава, да и найизображеннїегъ, кои бы быо сасвимъ чистъ одъ свакогъ злоупотребленїа и у овыма последныма могло бы се лако изменити, поправити и изчистити, кадъ се не бы знало, да се чрезъ то незрели духови на друго зло навести могу.

Садъ узми свето уедно што самъ ти досадъ о Мудраци, Фанатїци и Варалицама, као вѣроустановителѣи и вѣроучителѣи говорїо, пакъ нешъ врло ясно постићи, како ѡ основу едно едино вѣроисповѣданѣ природно, и како се петъ тако неброекоразни вѣроустави на свету находе! У свима за основъ служи вѣроисповѣданѣ природно; па у колико се крозъ кои вѣроуоставъ више природно вѣроисповѣданѣ провиди и свѣтли, у толико ѡ истый вѣроуоставъ любви и почитаня достойни.

Вѣроуоставъ, кои ѡ кодъ насъ у употребленю, зовесе Хрїстіанскїи или Хрїстіанство. Основатель и Учитель истогъ бы ѡ Іиусъ Хрїстосъ знаменитый мужъ и сынъ Божїи, кои ѡ пре 18 стотина година живїо и учїо Іошть сенаходе разни животоописи нѣгови, кои насъ особито внимателныма прамъ нѣга чине, и у коима ѡ много скупљно и сабрано ѡ оному, што ѡ истый говорїо и дѣлао. И имамъ те животоописе, кое кадъ узчиташъ душа не ти одъ утѣшенїа пѣвати и срце ти одъ радости у прсима заиграли.

Сынъ. О любезный отаць, дай ми што пре те свете кнїиге, да читамъ, да ми се душа што пре ублажи, а срце развесели. —

АБДУЛОВА СРЕБЪА.

Морална приповѣдка изъ дѣла Соаве.

(конецъ)

Абдуль дивїше се оволикомъ разуму едногъ селянина. Свака старчева рїчь дубоко на нѣговомъ срдцу остане. Онъ се шнїимъ опрости, и отиде. Ходѣи повтраваше свѣднако оно, што ѡ чуо. И што више ѡ томе мысляше, то му све истинитїе представляше се. Садъ признаемъ „говораше онъ у себи“ да самъ праву срећу, кою већъ толико времена по свѣту тумараюћи тражимъ, оставїо

у средѣ бѣштина мога отечества. И признаемъ, да, одѣ како самъ отуда отишао, [све самъ више и више одѣ нѣ удалявао се. О та оно ѣ меѣрѣ злосретна тайна, кою самъ нашао у пеѣнини; а я самъ се тобожъ нѣомъ за сретна држао. Шта друго знамъ казати, ванъ да нисамъ съ нѣомъ ништа прокопсао? Утруѣенъ и уморенъ одѣ толикогъ путованя, у коме ништа не види до звѣрске ѣуди гдикои людїи. Очаранъ гостолубїемъ, поднесо толикий немиръ, сгра, ужасъ и мало да нисамъ главу изгубїо. Изневѣренъ одѣ ѣдне зле жене, коя се лажливо представляше, да ме радо има, а онамо мал' самномъ несунуврати. Некако се тога опростимъ, и побѣгнемъ да незнамъ ни самъ куда. Колико бы за мене пробытачнїе было, да се нисамъ никуда ни макао изъ могъ отечества, но стояо лїво съ миромъ у моїой преѣашной простоти. Бла, коѣ самъ тамо во, была су проста, али постоянїи онай апетитъ, чинаше и жмана и преладка! Хальине были су истина грубе, ма то колико болъ за зиму и рѣаво време, одѣ овы танки-модернїи на мени. Сиромашна ѣ была моя колебица, али зато самъ я у нѣой много ноѣи слатко проспавао, и доста лївпи санова уснїо, слободанъ будуѣи одѣ сваке страве, и мутнїи мыслїи!

Пастырско нѣгованъ стада, и обдѣлаванъ мѣв земљице, колико ѣ оно прече и болъ одѣ ове мени досадне дангубе и беспослице! О! право има онай честнїи старина, на кога ме ѣ заръ самъ Богъ намѣрїо, да ме избави одѣ преваре и заблуденя. Божїи гласъ изъ нѣговы уста говораше, да ме доведе у право чувство, у коме [самъ се быо конечно пореметїо, тамо и овамо по бївлѣоме свѣсту скитаюѣи се. Я ѣу воистину одселе нѣговомъ совѣту слѣдовати.

У овымъ мыслима проведе читаву ноѣ. Текъ што зора заплави поити онъ къ добромѣ старцу молити га, да му до-

пусти собомъ живѣти, небы ли баремъ овде у напредакъ среѣе дочепао се, кою ѣ толико времена по свѣту залуду тражїо.

„Старацъ се осмѣне и рекне нѣму умилято: Драго ми ѣ, да Вамъ се чини нашъ простачкїи селскїи животъ среѣни одѣ цивилногъ живота граѣанскогъ, коѣ юче нехотѣете нипошто вѣрвати. Ма како ми се види, нити ѣете вы у овомъ животу, нитъ у овдашнїимъ станю за васъ среѣе наѣи, кою бы сте юштъ може быти у велики градови, и у изобилности наѣи могли. Добро, я вамъ небранимъ, останите вазда стални у той мысли и намѣри. Обуздавайте ваше неситѣ желѣ, држите се чести и поштеня, ништа манѣ привикавайте се раднїи и послованю, — ово се одѣ васъ иште, и ништа друго.

То ѣ све добро и паметно „настави Абдуль“ што говоринъ любезнїи старче, ма мене ѣе тай среѣнїи животъ скупо стати, ако га будемъ свагдашнїимъ теретомъ и зновмъ проводїо. Другоячїе, што се тиче селскогъ обычая, то ми не бы ни найманѣ ново было и добарѣстоимъ, да бысамъ у свему повольити могао. Садъ се текъ показуѣ, шта се ѣ Абдуль помогао са злосретномъ кесомъ и претеномъ, коѣ ѣ у пеѣнини нашао. Онъ пружи и ѣдно и друго старцу говорѣни; Ево я вамъ иї покланямъ, само немойте сумняти, да ѣу васъ вѣроломно оставити. Мудрїи старацъ одговори; Я прїимамъ ове дарове одѣ васъ, али збогъ никаква мога употребленя — Боже ме сачувай тога лакомысленогъ намѣреня! — него само да вамъ иї сахранимъ т. ѣ. ако доѣе време, да се вы узкаѣте, што сте учинили, или досади вамъ се нашъ простачкїи животъ, то можете ваше ствари натрагъ узети, кадъ годъ хоѣете.

Абдуль ѣдва дочекавши да му старацъ допусти собомъ живѣти, трудїо се одѣ садъ извадити себи изъ глааве све суетне мысли и празна уфаня. Онъ се

прійми свойски раднѣ, и корыстногъ по-
слованя. Овде у миру и покою начне онъ
опажати задовољство и милоту оногъ
живота, коѣ испрва ни ѡпажао. — Проѣ
много времена, и онъ се непокаѣ, но
напротивъ задовољанъ почитовао се ѡ за-
срећна и пресрећна.

Добрыи стараць имао ѡ єдину кћерь
лѣпшу и краснѣю одъ многи дѣвојка, нѣ-
ны другарица. Абдуль премъ да се рѣшио
быо, и старцу тврду вѣру задао, да ѣ
кодъ нѣга до смрти остати, но опетъ,
да не бы стараць о томе што двоумѣ;
запроси нѣгову кћерь. Ма оваи познавши
у дугомъ своемъ животу непостоянство
людѣи, и нѣюве ѣуди, а сувыше јошть ѡ
свимъ неповѣрајуѣи се рѣчи и обе-
ћаню Абдулю, одложи ову стваръ на
далѣ искусство. А кадъ ѡ већъ видѣо, да
Абдуль све то већу волю има како къ нѣ-
му, тако и къ своемъ новомѣстаню, и да
недржи ни на край памети, да ѣ се
шнѣимъ икада растати, одобри жемо
нѣгову, и даму кћерь свою за супругу.
Абдуль достигнувши већъ єданцугъ пра-
ву срећу, кою ни у богатству, ни у уве-
селеню, нити у самомъ господству на-
ѣни немогаше, даде таки и бесу и прстеиъ
у земљу закопати, заръ да друге люде
не муче, и толико времена за носъ не
вуку, као што су нѣга- тражеѣи срећу,
гди јој нема ни гласа, ни трага! —

У Трсту на Савинданъ 1842

съ талиавскогъ превео

Н. В . . . . .

ПОЛЬОДѢЛІЄ.

(изъ немачкогъ)

(Єчмена или русска зобъ) Корысть
одъ ове зобы (результати дѣйства ц. к.
штаерскогъ за землѣдѣліє содружества
1840 стр: 25) состои се по сказываню Г.
Дехана Якова Штаудесера у слѣдуюѣмъ:

1. Ова се зобъ много яче укоренява
одъ прстеи, зато ю треба реѣе
сеяти нежели ову.

2. Она дав по 17 годишнѣмъ прорезу
одъ свакогъ сеяногъ вагана, 8.
вагана добытка.

3. Зриѣ тако ѡ пуно брашна, да се
съ єднимъ ваганомъ конѣи нара-
анити могу, као са 2 вагана зобы.

4. Посевъ ѡ се ова ѡчмена са простомъ
зоблю; то сазрева она 4-5 сед-
мица одъ ове пре.

Да бы пакъ ову корысть имали, треба
той зоби болю земљу дати, негъ што се
обычно простой зоби дав.

Будуѣи пакъ, да нѣзино зриѣ врло
лако изпада, а пре сазреваня мало бра-
шна содржава, зато се мора она, за пре-
дупредити изпаданъ зря, са српомъ жети,
а не косити. А. А.

ПРЕГЛЕДЪ ЛИТЕРАТУРЕ

русске.

Прва четврь христѣянска века одъ Муравѣва.
Исторія княжескогъ дома Долгорукиногъ. Као при-
логъ славенской Исторіи: Давѣско-славенска
Исторія одъ Венелива.

Опытѣ старогъ славено-русскогъ писаня одъ
Професора Погодина. Путъ крозь Египетъ и Ну-
бію одъ Аврама Норова. — Александра Фикса при-
метбе ѡ Чувасима и Черемисима. — Алманахъ: Лу-
рора одъ Владисавлѣвиѣа. — Дѣла Основіаненкова
у 12. свезкѣи. — Основіаненко ѡ єданъ одъ найлиѣи
русски белетриста, како славомъ тако и талантомъ
знатанъ. — Стара руска поезія скуплѣна одъ За-
харова. — Исторія филозофске тежнѣ у Русси одъ
Зилантовскогъ. — Кулчинскѣи: О значаю Русси у
реду європейски народа. — Ишимовъ: Исторія
Русси за децу. 6 свезкѣи.

(С. и. В.)

ВѢСТИ.

Нѣгово ц. кр. ап. Велѣчество благоизволило
ѡ досадашиѣгъ дієцезалногъ Епископа Пакрач-
когъ, високопр. Г. Стефана Поповиѣа, за
дієцезалногъ Епископа вршачкогъ, а Генералъ
Викара Епархіє Далматинске, у последнѣиъ у Ср.
Карловцима држаномъ Синоду избраногъ Епископа,
ВПр. Г. Стефана Крагуевиѣа, за дієцезалногъ
Епископа Пакрачкогъ наименовати.

ДО ПИСЬ.

Изъ Потнскогъ Окружія. На свещенническій фондъ, ради сироте остале деце свещенническе и попадіе устроеный планъ у нашимъ Народнымъ Новинама, у числу 92. изложеный. 1842.

Не бы ли болѣ было, да место сумнителногъ и на тврдомъ каменю вери основаногъ фонда наша Г. Г. Епископи и прочи предстатели оваковый фондъ измысле, и начинъ пронају, одкуда бы се бедно свещенство наше могио обдржавати, а не попадіе и деца; ерѣ деца и попадіе, ако свещеникъ за живота добро буде снабдѣнъ, имаѣду одкуда и после смрти нѣгове живити. Мыслимъ да се найпре треба постарати, да темель добаръ буде, на друго после ѣе све добро быти; а не старати се за грађу, па ма на каквомъ темелю было, ерѣ таково ѣе се зданіе фришко срушити. Одъ только векова изпословати не моглоше наши вере начальниці, да се и нашегъ благочестія Свещеници по примеру други у Држави находѣи се благочестія у такво ставѣ поставе, како бы и душевне и телесне силе на то употребили, да народъ своимъ званію и дужности сходно и достойно у свакомъ добру поучаваюѣи къ правой мети човеческогъ живота руководе. —

Тко не види, да е нашъ народъ у прошастымъ вековима много изгубіо. Шта е томе узрокъ? — Докле бы мы упросвещенію досадъ дошли, да е наше Свещенство и физички и морално добро стояло. Ал' онда бы може быти многій свой плугъ оставіо, па књиге читао и писао, ерѣ по Христу: „Свѣтлникъ тѣлу естъ око“ наши су свещеници очи, а мы смо проче тело; е ли око наше тамно, и тело мора быти тамно. Сложно дакле Браћо и Христіяни! за оно сви да се старамо, што ѣе нама свима на асну быти; т. е. да кляръ нашъ добро снабдѣнъ буде, па онда е и друго готово.

(коначъ слѣдуе)

Изъ Треста. Овдашній Жидови наоде се у неприлицѣ. Васъ нѣювь Геть у бунѣ и немиру, ерѣ нѣюве найвеѣе особе приймаю ревностно законъ христіянскій. Дѣвојке и младе удовице удаю се за римокатоличке христіяне, изъ међу кон е една жидовска дѣвојка после крштена ступила као монахиня у овдашній женскій монастирь. — Израилтянинъ Медицине Докторъ зовомый Рока, иде ово дана у Римъ, да се тамо са своимъ своимъ фамиліомъ покрсти. Дакле ни е се чудити, што су досадъ веѣе неколике, а ево садъ две католичке дѣвојке удале се, една за Грка, друга за Србљина

— и обаде приѣмили нашъ православный законъ христіянскій.

Н. В.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Повестница. (Храбрость унгарскій жена). Кадъ су Турци године 1552 градъ Егру обсели, цео женскій полъ истога града лепымъ е примеромъ свою любовь къ милымъ отечеству показавъ! Женске су сирѣчь своимъ мужевима, браћи и сродницама непрестано ключалу воду и грдно каменѣ носиле, да неприятелю отечества на главу съ высине градске бацаю. Овако е цео женскій полъ своимъ бѣдногъ и у найвеѣој опасности налазеѣемъ се отечеству у помоѣ притицао. — Но дай да видимо, како су се и поедина лица краснога пола у овомъ случаю одликовала: Кадъ е веѣе неприятель съ найвеѣомъ силомъ на градъ ударіо, случи се да е една отѣйна женска заедно са своіомъ кѣрью каменѣ противъ неприятеля носила. Но уста госпођа танетомъ неприятельскимъ у овај паръ згођена, падне мртва предъ ноге кѣри свое. Кадъ ова кровь матере свое угледа, пуна простн и освете съ великимъ трудомъ довуче грдний каменѣ и спусти га на таково место, гди е много неприятеля было. Неколико одъ ѣи као громоу у овај паръ побіено буде. — Друга нека стара жена са своіомъ удатомъ кѣрью стаяла е близу битке, гледеѣи како се свакій за отечество храбро бори. Кадъ ована еданпутъ види, да іој зеть нѣтъ мртавъ на землю паде, обрати се своіой кѣри съ тужнымъ и жалостнымъ гласомъ „Ето, како ти супругъ животъ свой оконча, не ѣешъ га по обичаю ни оплакати моѣи.“ На то іој кѣи одговори: „Ни е садъ мати! време, да о запеваню и погребу мыслимо, него се неприятелю зато осветяти валя — На то маць свогъ мужа счепи, и съ таковомъ се храброшћу противъ неприятеля борила, да е много турски глава одсекла, нити е дотле престала, докъ сасвнимъ малаксала ни е. Садъ истомъ свогъ мужа мртво тело као верна супруга оплаче и сарани. — Франць Сердонато у књизи своіой: „о похвали славны жена,“ а и други многи историци споминю, да су ее лене егаркиѣ при овомъ нападаню тако храбро бориле, да ѣе имъ споменъ у повестници вечито остати!

Р. Тgb.

Писмо едно изъ Якуча (у Сибиріи) явалъ слѣдуюѣи догађай, кон се у месецу Новембру прошасте године случио: Три човека изъ места Лабѣ, сирѣчь Бѣлогорскій, Деметрій, и Себацьовъ ишли

Галуцко

су у ловъ по своимъ обычаю у одну обличню шуму, у којој нају два мала медведа, кои су текъ пре краткогъ времена светъ угледали, и обое са собомъ узму и кући однесу. После три дана была су већъ мало пренитомљива, кадъ ал' исте чоѣи чуе се у истомъ месту страовито урлаѣ. Обитатели изъ свои кућа на полъ изиђу и упропасте се кадъ виде, да е кућа Бѣлогорскова, у комъ су два млада медведа была, сасвимъ одъ великогъ чопора медведа обколѣна, кои су са највећимъ бесниломъ урликали. Цела околина садъ на оружѣ устане, и звона ударати стану; храбри Козаци узаше на конѣ и поју на то страшно позорѣ. Садъ на еданпутъ громовито изъ пушака и топова пуцати поче. Множина медведа у највећемъ бесниту слепо на люде ишла е. Битка е страшна была, и ни су се напоследку другимъ начиномъ медведи разтерати могли, докъ се кућа ни е запалила. Вагра иѣ све до одногъ растера. Осамъ гдны медведа были су убиени, но и петъ людѣи животъ су свой изгубили и 30 њи были су ранѣни. — Ову вѣсть русїеке Новине казую, кое лажне гласове никадъ по свету не разпростиру. Ф. Тѣѣ.

Арабскїи езыкъ врло е богатъ езыкъ. Онъ има 1000 различиты речїи, коимъ се ма чъ означити може! 500 речїи за лава; 400 за не-срећу; 200 за млеко; 80 за медъ; и 100 за мачку.

Говори се, да су у Саюзне државе Американске године 1842 најманѣ 150,000 душа изъ различны земаљ доселили се, изиѣју кои се највише изображени людѣи налази. Одъ овы се већъ 9521 натрагъ у Европу вратили, ербо се яко у надежди преварали были.

СМЕСИЦЕ.

(Тайна) Гдикон люди такова дѣла, кои бы велику помзу роду човеческомъ приносити могла,

Сви родолюбиви србскогъ, народногъ просвештенїя рачители, кои намераваю наше Листове т. т. читати и држати, умоляваю се, да бы се што скорїе пренумерирати благоусрдствовали: они пакъ књиже-ства любительни, кои бы желили одъ прошавше године Листове имати, могу за полъ цене (2 и 1/2 фр. ср.) заедно са журналомъ добити.

Издаватель.

Издаватель Димитрїи Іовановићъ. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Баймеловымъ.

у највећој тайности држе. Часописъ „Комета“ говори, да е некїи старыи пастыръ изнашао лекъ противъ страшне болести, одъ кое они, кои без-мерно ракію ино. обычно страдаю. Али онъ свой лекъ никомъ казати ни е хтео, премда су му велику суму новаца обежавали. При саиртной постельи онъ е лекъ оваї своемъ сыну као светый аманетъ поверїо, и заклео га, да никомъ не казуе. — Ово на велику жалость и кодъ насъ быва. Наше старе баке често такове лекове познаю, кои су се већъ одъ дугогъ времена искусствомъ одобрили, и на срећу рода човеческогъ употребљавали. Али по несрећи! често се догађа, да овакове драгоцености съ њима се заедно саранїю, или ако изъве коме, то се тако таи, да пре или после у гробъ саранити се морак. Не бы л' болѣ было, да они овакове обштеполезне ствари казую, пакъ бы иѣ свакиј у бедї своїој и невољи благосїлио!

ХОДЪ НОВАЦА НА БЕЧКОЈ БЕРЗИ.

1^я Фебр. 1843

Сребро

Метал.	са 50/0 на сто	110 ⁵ / ₈
„	„ 40/0 „	101
„	„ 30/0 „	77 ¹ / ₄
Заявѣ одъ т. 1839	„	286 ³ / ₄
„ „ „	„	718
Банкакциѣ комадъ	„	1622
Естерхазинъ Лосъ	„	51
Царски дукати	„	102

Цена ране 5. Фебр. на Пешт. пїацї Пешт. меровъ, грош. б. вр.

	ваїб.	сред.	лош.
Чисто жито	145	138	125
Наполница	110	106	—
Ражъ	96	94	90
Ечмаъ	80	75	70
Зобъ	65	62	55
Кукурузъ	90	88	80

Станѣ дунава 6. Фебр.

8'. 3". 6''' (надъ о.)